

Na temelju točke 56. Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2012. godini („Narodne novine“, br. 43/2012.) Državna uprava za zaštitu i spašavanje podnosi

IZVJEŠĆE

o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2012. godini

UVOD

Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2012. godini (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti) donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 12. travnja 2012. godine, a isti je objavljen u „Narodnim novinama“ broj 43/2012.

U izvješću se daje osvrt na provedbu posebnih mjera zaštite od požara za točke Programa aktivnosti, sukladno zadaćama pojedinih nositelja. Ovo konačno izvješće koje izrađuje Državna uprava za zaštitu i spašavanje temelji se na izvješćima svih izvršitelja zadataka i sudjelovatelja u realizaciji Programa aktivnosti. Zadaće Programa aktivnosti provode središnja tijela državne uprave, javna poduzeća, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkovima, parkovima prirode i zaštićenim područjima na županijskoj razini, vatrogasne zajednice i vatrogasne postrojbe.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje zadužena je za koordinaciju, praćenje, usklađivanje i usmjeravanje aktivnosti svih subjekata provedbe zadaća Programa aktivnosti. Na taj način su povezani operativni, organizacijski i zapovjedni segmenti sustava zaštite i spašavanja, a u suradnji s inspekcijskim službama drugih ministarstava pojačani su nadzori provedbe zadaća Programa aktivnosti. Sukladno tome, olakšano je praćenje i koordinacija aktivnosti u pripremi i provedbi zadaća iz ovogodišnjega Programa aktivnosti, prikupljanje i obrada podataka te izvješćivanje.

PREGLED REALIZACIJE PROGRAMA AKTIVNOSTI

U daljnjem tekstu naglašavamo neke od aktivnosti značajnijih izvršitelja - Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Hrvatska vatrogasna zajednica.

1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje realizirala je slijedeće aktivnosti:

- a) sukladno točki 11. Programa aktivnosti organiziran je i održan radni sastanak sa svim izvršiteljima zadaća Programa aktivnosti. Na sastanku su bili nazočni predstavnici izvršitelja zadaća. Svi predstavnici izvršitelja podnijeli su pismena izvješća o provedbi zadaća u njihovoj nadležnosti pri čemu je istaknut visok stupanj ostvarenja zadaća.
- b) sukladno točki 15. Programa aktivnosti ažuriran je Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara (u daljnjem tekstu: Državni plan). Državni plan se sastoji od slijedećih dokumenata:
  - Plana intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 25/2001.)
  - Odluke o imenovanju zamjenika zapovjednika, članova i zamjenika članova Vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske te zapovjednika, zamjenika zapovjednika, članova i zamjenika članova Operativnog vatrogasnog zapovjedništva priobalja i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske
  - Plana dislokacije vatrogasnih snaga
  - Plana uporabe Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj sezoni
  - Plana popune vatrogasnih postrojbi sezonskim vatrogascima
  - Plana izvanrednog angažiranja dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi
  - Plana osposobljavanja pripadnika interventne vatrogasne postrojbe iz sastava javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava
  - Plana osposobljavanja dočasnika i časnika Oružanih Snaga RH za gašenje požara raslinja
  - Standardnog operativnog postupka za djelovanje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112 kod požara otvorenog prostora
  - Standardnog operativnog postupka o načinu rada Vatrogasnog operativnog središta Državnog centra zaštite i spašavanja

- Standardnog operativnog postupka o načinu rada županijskih vatrogasnih zapovjednika i županijskih vatrogasnih operativnih centara
- Standardnog operativnog postupka o načinu rada posada zrakoplova i Zapovjedništva protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih Snaga RH
- Standardnog operativnog postupka između Državne uprava za zaštitu i spašavanje i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o pružanju prekogranične pomoći u gašenju požara otvorenog prostora
- Naputka za korištenje elektroničkih komunikacija operativnih snaga zaštite i spašavanja tijekom protupožarne i turističke sezone
- Planova zaštite od požara za otoke Korčulu, Lastovo, Mljet, Brač, Hvar, Vis, Šoltu, Dugi otok i poluotok Pelješac.

Sukladno Državnom planu i procjeni vatrogasnog zapovjedništva RH tijekom lipnja, srpnja, kolovoza i rujna 2012. godine provodile su se redovne dislokacije vatrogasaca, vatrogasne tehnike i opreme na ugrožena područja. Vatrogasne snage i tehnika bile su raspoređene na ukupno 20 ugroženijih lokacije priobalja – slika 1. Dislokacije vatrogasnih snaga obavljane su od 5. lipnja u smjenama po 15 dana, a završetak je bio 30. rujna. Na priobalni dio Republike Hrvatske dislocirana su 43 vatrogasna vozila s ukupno 681 vatrogascem. Uz lokalne snage gasitelja te Državne intervencijske postrojbe, tijekom ljeta (lipanj – rujna) na području priobalja dodatno je angažirano i 1054 sezonski zaposlenih vatrogasaca koji su bili raspoređeni u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama, te Državnoj intervencijskoj postrojbi.

Slika 1: 20 lokacija priobalja na kojima su bile smještene dislokacije

Naglašavamo i obavljene izvanredne dislokacije vatrogasnih snaga za gašenje požara kod Selca, Komina, Skradina, Planog i Sinja. Obavljene su četiri izvanredne dislokacije s 405 vatrogasaca iz susjednih županija i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske.

- c) sukladno točki 39. Programa aktivnosti, tijekom požarne sezone, Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje bilo je iz sjedišta u Zagrebu redислоcirano u Centar za koordinaciju gašenja šumskih požara u Divuljama. Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje je obavljao koordinaciju zemaljskih i zrakoplovnih vatrogasnih snaga na cijelom priobalju i komunikaciju sa Zapovjednim operativnim središtem Glavnog Stožera Oružanih snaga RH (također u Divuljama), čime je uspostavljena čvrsta koordinacija s Ministarstvom obrane. Nadalje, Vatrogasno operativno središte Državne uprave za zaštitu i spašavanje je putem Državnog centra 112 svakodnevno o situaciji na požarištima izvješćivalo Centar u Bruxellesu - (Monitoring Information Center), a jednom tjedno je putem video konferencije prosljeđivan prikaz tjednih događanja u Republici Hrvatskoj. Stručne službe Državne uprave za zaštitu i spašavanje

svakodnevno su izrađivale zemljovide prognoziranog i stvarnog razreda požarne opasnosti na temelju alfa numeričkih podataka Državnog hidrometeorološkog zavoda (georeferenciranje i regresijski kriging) na hrvatskom i engleskom jeziku. Uz navedeno djelatnici Kabineta ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje su u 24 satnom dežurstvu obavljali medijsko praćenje protupožarne sezone i pravovremeno informirali javnost.

- d)** sukladno točki 8. Programa aktivnosti, stručne službe Državne uprave za zaštitu i spašavanje sudjelovale su u pripremi i provedbi zajedničke vježbe „Ljeto 2012“ koja se održala 04. svibnja u Divuljama. Osim navedene, održan je i niz vatrogasnih vježbi na razinama vatrogasnih zajednica županija na kojima je provjereno djelovanje sustava vatrogastva prije početka požarne sezone.
- e)** sukladno točki 11. Programa aktivnosti, prije početka požarne sezone i tijekom ljeta, glavni vatrogasni zapovjednik je održao niz koordinacijskih sastanaka sa županijskim vatrogasnim zapovjednicima u svezi pripreme i provedbe zadaća Programa aktivnosti, a 5. studenog 2012. godine održan je završni sastanak na kojemu je proanalizirana požarna sezona i provedba Državnog plana kao sastavnog dijela Programa aktivnosti u 2012. godini. Održan je i niz radnih sastanaka s Ministarstvom obrane, Ministarstvom unutarnjih poslova, Hrvatskim šumama i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom u vezi provedbe zajedničkih zadaća. O realizaciji zadaća Programa aktivnosti, Vlada Republike Hrvatske je izvještena pisanim Prvim privremenim izvješćem početkom lipnja 2012. godine.
- f)** sukladno točkama 17. do 25. Programa aktivnosti, temeljem Planova nadzora i provedbe zadaća subjekata (ministarstva, javne ustanove, poglavarstva županija, gradova i općina), dobivena su izvješća o realiziranim zadaćama nadzora i preventivnim aktivnostima koje su provedene u suradnji s područnim uredima zaštite i spašavanja i ostalim subjektima sustava zaštite i spašavanja.
- g)** sukladno točki 38. Programa aktivnosti, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova ažurirane su Procjene i Planovi zaštite od požara za otoke Korčulu, Mljet, Vis, Lastovo, Dugi Otok, Brač, Hvar, Šoltu i poluotok Pelješac. Na tim lokacijama ustrojene su i djelovale sezonske privremene vatrogasne postrojbe.
- h)** sukladno točki 29. Programa aktivnosti uspostavljena je tijesna suradnja s Državnim hidrometeorološkim zavodom koji je aktivno provodio operativne i razvojne poslove: izračune indeksa opasnosti i vremenske prognoze. U tijeku je izrada studije „Procjena opasnosti od požara raslinja za 2012. godinu“. Državni hidrometeorološki

zavod je osigurao i dostupnost ostalih prognostičkih produkata za potrebe cijelog sustava zaštite i spašavanja.

- i)** sukladno točki 36. Programa aktivnosti, prema prijedlogu županijskih vatrogasnih zapovjednika, zapisnički su utvrđeni i otklonjeni nedostaci na vozilima (predviđenih za dislokacije na ugrožena područja), opremi i tehnici prije početka požarne sezone. Po završetku požarne sezone Državna uprava za zaštitu i spašavanje izvršila je vatrogasnim postrojbama refundacije financijskih sredstava za popravke oštećenih vatrogasnih vozila i opreme. Državna uprava za zaštitu i spašavanje je obavljala i interventne popravke vatrogasnih vozila i opreme tijekom provedbe dislokacije vatrogasnih snaga i obavio nabavu vatrogasne opreme za gašenje i spašavanje i osobne zaštitne opreme. Za nabavu vatrogasne tehnike, održavanje i popravke oštećene opreme iz Državnog proračuna izdvojeno je cca. 5 milijuna kuna.
- j)** sukladno točki 40. Programa aktivnosti sklopljeni su međudržavni Sporazumi o međusobnoj ispomoći kod velikih nesreća, vršeni su stalni kontakti s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Slovenijom. S Bosnom i Hercegovinom postoji potpisan standardni operativni postupak oko nesmetanog prijelaza državnih granica zemaljskih i zračnih snaga kod velikih požara na graničnom području.
- k)** sukladno točki 41. Programa aktivnosti, Planom osposobljavanja provedeno je dodatno osposobljavanje i trenaža vatrogasaca koji su kasnije i bili angažirani na gašenju požara. Dodatni program osposobljavanja za gašenje šumskih požara obuhvatio je trenažu i osposobljavanje u radu s helikopterom i tjelesnu provjeru. Za 2012. godinu obavljena je tjelesna i visinska provjera 320 vatrogasaca iz 24 javne vatrogasne postrojbe kontinentalnog dijela Republike Hrvatske. Ostali gasitelji, koji su osposobljeni po dodatnom programu za gašenje šumskih požara, bili su angažirani kao popuna u sezonskim privremenim vatrogasnim postrojbama i ispostavama Državne vatrogasne intervencijske postrojbe. Uz navedeno, tijekom mjeseca svibnja i lipnja obavljena je trenaža helikopterom za ukupno 1 235 vatrogasca iz vatrogasnih postrojbi priobalnog i kontinentalnog dijela Republike Hrvatske. Za opremanje vatrogasaca opremom, armaturama i odorama iz Državnog proračuna je izdvojeno cca. 2,9 milijuna kuna. U istom razdoblju provedeno je i osposobljavanje za gašenje šumskih požara za 30 novih pripadnika Državnih vatrogasnih intervencijskih postrojbi iz sastava javnih vatrogasnih postrojbi kontinentalnog dijela Republike Hrvatske. Nadalje, provedeno je i osposobljavanje za 30 časnika i dočasnika Oružanih snaga RH koji sudjeluju u radu Namjenski organiziranih snaga Oružanih

snaga. Provedeno je i osposobljavanje stožera zaštite i spašavanja za gradove: Zaprešić, Samobor, Dugo Selo, Koprivnica, Jastrebarsko, Sveti Ivan Zelina, Trogir, Makarska, Omiš, Grad Hvar i Stari Grad.

2. Ministarstvo obrane realiziralo je slijedeće aktivnosti:

- a.** sukladno točki 8. Programa aktivnosti, Zapovjedništvo Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom izradilo je Elaborat vježbe te provelo protupožarnu vježbu "Ljeto 2012". Vježba je provedena 4. svibnja 2012. i potvrdila je spremnost Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske i snaga Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatske vatrogasne zajednice za ljetnu protupožarnu sezonu u 2012. godini. Vježbi je nazočio predsjednik Vlade Republike Hrvatske koji je izrazio zadovoljstvo prikazanim. Isto tako provedeni su redoviti koordinacijski sastanci zapovjednika Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske s predstavnicima Državne uprave za zaštitu i spašavanje.
- b.** sukladno točki 10. Programa aktivnosti Na temelju članka 42. stavka 2. Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“, br. 69/09., 84/2011.) s operaterima zračnih luka i zračnih pristaništa utvrđeni su načini postupanja u svrhu korištenja usluga i prostora bez naknade za avione i helikoptere koji se koriste u akcijama gašenja požara.
- c.** Dana 7. ožujka 2012. u Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje je održan sastanak na temu suradnje Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Oružanih Snaga RH uključujući i pripreme za požarnu sezonu 2012. godine. Sastanku je nazočio zamjenik načelnika Glavnog stožera Oružanih Snaga RH za operacije sa suradnicima. U Zrakoplovno-tehničkom centru d.d. 17. travnja 2012. održan je sastanak po pitanju održavanja protupožarnih zrakoplova, a nadzor i ocjenjivanje spremnosti Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga RH proveo je 19. i 20. travnja 2012. tim Glavnog stožera Oružanih snaga RH na čelu kojeg je bio zamjenik načelnika Glavnog stožera Oružanih Snaga RH za operacije, kontraadmiral Zdenko Simičić.
- d.** sukladno točki 18. Programa aktivnosti, Ministarstvo obrane organiziralo je odgovarajuću protupožarnu zaštitu unutar svojih prostora s naglaskom na vojno-

skladišne komplekse: "Jasikovac" u Gospiću, "Lučane" u Svetom Roku, "Golubić" kod Knina i "Trbounje" kod Drniša.

- e. sukladno točki 26. Programa aktivnosti koja se odnosi na kontinuirano uvođenje novih metoda, tehnika i tehnologija za gašenje požara i protupožarnu zaštitu u tijeku je postupak mogućeg uvođenja u uporabu protupožarnog uređaja Bamby Bucket.
- f. sukladno točki 32. Programa aktivnosti, Glavni stožer Oružanih Snaga RH izradio je Operativni plan angažiranja Oružanih Snaga RH u gašenju šumskih požara u 2012. godini (21. ožujka 2012.) koji je integralni dio Državnog plana angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara. Oružanim snagama Republike Hrvatske pravodobno je izdana Zapovijed za provedbu aktivnosti u protupožarnoj sezoni u 2012. godini. Protupožarne namjenski organizirani snage Oružanih snaga Republike Hrvatske sastavljene su od Zapovjedništva Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga RH (sa sjedištem u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama), Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane – Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i Protuzračne obrane sastavljen od protupožarne eskadrile - aviona sa sjedištem u zrakoplovnoj bazi u Zemuniku i protupožarna namjenski organizirana skupina – helikopteri sa sjedištem u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama, Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske kopnene vojske s razmještajem na Brijunima i na Mljetu i Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske ratne mornarice sa sjedištem u vojarni "Sv. Nikola" u Splitu. Za zapovjednika Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga RH bio je imenovan general bojnik Mate Obradović. Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga RH bile su u spremnosti za angažiranje od 1. svibnja 2012., a aktivnosti u okviru posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku Protupožarne namjenski organizirani snage Oružanih snaga RH provodile su od 15. svibnja do 31. listopada 2012. Protupožarne namjenske organizirane snage Oružanih snaga RH brojile su 229 pripadnika.
- g. sukladno točki 34. Programa aktivnosti Za potrebe žurnog prebacivanja teške građevinske mehanizacije s kopna na otoke i obratno za eventualnu žurnu izradu prosjeka i probijanja protupožarnih putova radi zaustavljanja širenja šumskih požara, ustrojene su Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga Hrvatske ratne mornarice s odgovarajućim sredstvima i osposobljenim i uvježbanim osobljem.

- h.** sukladno točki 41. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje provele su od 24. svibnja do 20. lipnja 2012. osposobljavanje dodatnog broja vatrogasaca (1 555) uz upotrebu helikoptera (na lokacijama: Rijeka – Grobnik, Pula – Medulin, Šibenik, Ploče, Dubrovnik, Korčula, Split – Divulje i Zadar) kojima se popunjava Državna intervencijska postrojba.
- i.** sukladno točki 42. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske pripremile su, osposobile i opremile jedan tim iz sastava Bojne za specijalna djelovanja (tim službe potrage i spašavanja) za traganje i spašavanje tijekom intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru. Tijekom protupožarne sezone tim za intervencije bio je u stalnom dežurstvu u vojarni “Knez Trpimir“ u Divuljama. U okviru protupožarne sezone od 30. lipnja do 1. srpnja 2012. provedena je zajednička obuka 35 pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja i pripadnika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i Protuzračne obrane.
- j.** sukladno točki 43. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske planirale su i provele potrebno specijalističko osposobljavanje protupožarne zrakoplovne skupine s dovoljnim brojem posada (letačko osoblje) i osoblja za opsluživanje (tehničko osoblje) protupožarnih zrakoplova (Canadair CL- 415 i Air Tractor AT 802A/F i helikoptera Mi-8 MTV1) za gašenje šumskih požara.
- k.** sukladno točki 44. Programa aktivnosti, tijekom ljetne protupožarne sezone Oružane snage Republike Hrvatske osigurale su šest zrakoplova tipa "Canadair" CL-415, pet izvidničko-navalnih zrakoplova tipa Air Tractor AT-802 A/F i dva helikoptera tipa Mi-8 MTV1.
- l.** Tijekom PP sezone 2012., Protupožarne namjenski organizirani snage Oružanih snaga RH bile su angažirane na 347 požarišta. Protupožarni avioni CL-415 bili su angažirani tijekom mjeseca lipnja u Grčkoj (jedan CL-415, četiri dana), tijekom mjeseca srpnja u Bosni i Hercegovini (dva CL-415, jedan dan), tijekom mjeseca kolovoza u Bosni i Hercegovini (jedan CL-415, jedan dan) te u mjesecu rujnu u Bosni i Hercegovini (dva CL-415, dva dana). Tijekom mjeseca srpnja 2012. godine dva helikoptera bila su angažirana kao ispomoć Crnoj Gori u gašenju šumskih požara. Pri provedbi svih zadaća u protupožarnoj sezoni 2012. godine ostvareno je 16 453 leta te 2435:40 sati naleta, utrošeno 1 632 603 litara goriva, izbačeno 70 871 tona vode i prevezeno 1772 osobe te 351,7 tona opreme.

- m.** sukladno točki 44. Programa aktivnosti u razdoblju izvan ljetne protupožarne sezone (od 1. siječnja do 15. svibnja 2012.) u vidnom dijelu dana, Oružane snage Republike Hrvatske imale su u stanju spremnosti za angažiranje: jedan zrakoplov tipa "Canadair" CL-415, jedan izvidničko-navalni zrakoplov tipa Air Tractor AT-802 A/F i jedan helikopter tipa Mi-8 MTV1. Do 15. svibnja 2012., protupožarne snage imale su 73 intervencije (protupožarnim zrakoplovima) na požarištima. Dana 6. svibnja 2012. u Bosnu i Hercegovinu poslana su dva aviona CL-415 kao pomoć u gašenju požara kod Konjica. Tijekom navedenog razdoblja pri provedbi svih zadaća ostvareno je 5 948 letova te 735:35 sati naleta, utrošeno 470 122 litara goriva, izbačeno 25 353 tone vode i prevezeno 119 osoba te 71 tona opreme.
  - n.** sukladno točki 45. Programa aktivnosti, Oružane snage Republike Hrvatske kontinuirano su pratile stanje i korištenje resursa zrakoplova tipa Canadair CL-415 i Air Tractor AT 802A/F i helikoptera Mi-8 MTV1 te u skladu s potrebama, poduzimale odgovarajuće aktivnosti u svrhu pravodobnog servisiranja, nabavke potrebnih rezervnih dijelova, alata, opreme, goriva, maziva, zaštitnih sredstava i pjena za gašenje šumskih požara. U tu svrhu proveden je i radni posjet Zrakoplovno-tehničkom centru d.d. (17. travnja 2012.). Za koordinatora Programa aktivnosti u ime Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske bio je određen general bojnik Mate Obradović, zapovjednik Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga RH (točka 50. Programa aktivnosti).
  - o.** Za provedbu aktivnosti u protupožarnoj sezoni u 2012. godini u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu u okviru Proračuna Ministarstva obrane (Program 8, Aktivnost H01) osigurana su financijska sredstva u iznosu od 80.572.000,00 kuna, a do kraja 2012. utrošeno je 75.996.964,00 kn.
  - p.** Uz učinkovitu i stručnu pripremu, vrlo dobru organizaciju poslova, pravodobno i učinkovito praćenje svih stavki raspoloživih materijalnih i financijskih resursa te uz vrlo dobru suradnju i koordinaciju sa snagama Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatske vatrogasne zajednice, Oružane snage Republike Hrvatske uspješno su provele sve zadaće u pripremi i provedbi protupožarne sezone u 2012. godini, prema Programu aktivnosti i Operativnom planu angažiranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u gašenju šumskih požara u 2012. godini.
- 3. Ministarstvo unutarnjih poslova**, sukladno svojim obvezama, koje se odnose na inspekcijski nadzor, provelo je ukupno 3056 inspekcijskih pregleda i 1112

kontrolnih pregleda, temeljem čega je doneseno 512 rješenja s 1890 naloženih mjera. Podnijeto je 143 optužna prijedloga za pokretanjem prekršajnog postupka i 109 prekršajnih naloga - tablica 1.

Sukladno točki 1. Programa aktivnosti, posebno ističemo da od 577 jedinica lokalne i područne samouprave (20 županija, Grad Zagreb, 127 gradova, 429 općina), županija Bjelovarsko-bilogorska, dva grada (Supetar i Jastrebarsko) i 11 općina (Berek, Štefanje, Velika Pisanica, Zrinski Topolovac, Promina, Tisno, Unešić, Brdovec, Kloštar Ivanić, Luka i Pušća) nisu usvojile plan zaštite od požara. Navedena županija, gradovi i općine nisu dostavile ovom Ministarstvu pisano očitovanje o neizvršenju zakonske obveze niti pregled planiranih aktivnosti s rokovima izvršenja – usvajanja Plana zaštite od požara.

Sukladno točki 2. Programa aktivnosti od jedinica lokalne samouprave neke općine i gradovi nisu propisali potrebne agrotehničke mjere kao i mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina u dijelu koji se odnosi na zaštitu od požara, sukladno člancima 12. i 14. Zakona o poljoprivrednom zemljištu i to: grad Zaprešić i općine Podbablje, Mošćenička Draga, Matulji, Lopar, Bedenica, Brckovljani, Krašić, Kravarsko, Križ, Marija Gorica, Pisarovina, Preseka, Rugvica i Žumberak.

Sukladno točkama 17.-23. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava prema planovima i u suradnji s nadležnim inspekcijama drugih tijela državne uprave, uključili su se u inspeksijski nadzor protupožarnih šumskih prometnica i prosjeka s elementima šumskih cesta kroz posebno ugrožene šume, željezničkih pruga koje prolaze kroz područja velikog i vrlo velikog stupnja ugroženosti od požara, javnih cesta državnog značaja i objekata na tim cestama, kao i onih područja na kojima su prethodnih godina nastajali požari koji su ometali odvijanje cestovnog prometa, kao i cestovnih pravaca od lokalnog značaja koji su tijekom turističke sezone pojačano opterećeni prometom (prilazi hotelskim naseljima, autokampovima, javnim garažama, kulturno povijesnim lokalitetima i drugim objektima u kojima boravi ili se okuplja veći broj gostiju ili turista), nacionalnih parkova, parkova prirode i drugih zaštićenih šumskih površina, odlagališta otpada i „divljih“ odlagališta, osobito na području priobalja. Broj provedenih nadzora kao i poduzetih upravnih mjera prikazan je tablici 1.

Sukladno točki 24. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava za potrebe planiranja, organiziranja i obavljanja pojačanog nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija sačinili su popis

građevina i prostora koji predstavljaju poseban gospodarski, poljoprivredni, turistički ili interes za zaštitu prirode i okoliša, a vezani su uz nadolazeću turističku i žetvenu sezonu, kao i plan inspekcijskog nadzora, te ih dostavili Sektoru za inspekcijske poslove u sjedištu. Za sve subjekte po popisu utvrđen je redosljed prioriteta po značaju odnosno riziku od nastanka požara i mogućim posljedicama u slučaju požara. Prioritet je dan objektima i prostorima u kojima boravi ili se okuplja velik broj ljudi odnosno gostiju ili turista i prostorima koji predstavljaju interes za zaštitu prirode i okoliš.

Sukladno točki 25. Programa aktivnosti, Inspektorati unutarnjih poslova policijskih uprava u obavljanju pojačanog inspekcijskog nadzora nad provedbom odredbi Zakona o zaštiti od požara, Zakona o zapaljivim tekućinama i Zakona o eksplozivnim tvarima i drugih propisa i odluka kojima su propisane mjere zaštite od požara i eksploziva, u slučaju povrede njihovih odredbi poduzimali su zakonom propisane mjere i podnosili optužne prijedloge i prekršajne naloge, sve u svrhu pravodobnog i dosljednog kažnjavanja subjekata koji nisu provodili mjere zaštite od požara (statistički pokazatelji dani su u tablici 1).

Tablica 1: izvršeni inspekcijski nadzori sukladno Programu aktivnosti u 2012. godini, (stanje - 19. listopad 2012. godine, OP = optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka N = prekršajni nalog)

Red. broj	Građevine i prostori	inspekcijski pregledi	donesena rješenja	naložene mjere	kontrolni pregledi	Prekršajne prijave					
						pravne		odgovorne		fizičke	
						OP	N	OP	N	OP	N
1.	Hoteli	322	58	292	144	18	2	15	2	1	
2.	Moteli	12					1		1		
3.	Turistička naselja	16	5	5	5	2					
4.	Autokampovi	65	19	47	21	2		1		2	
5.	Marine	24			3	1		1			
6.	Disko-klubovi	81	19	85	22	2	2	2	2		
7.	Ostali ugostiteljski objekti	173	41	171	43	4	1	4	1	1	
8.	Bolnice	54	20	110	12		6		6		
9.	Benzinske postaje	289	40	135	54	8	8	8	8		
10.	Pravne osobe u kojima se obavlja utovar opasnih tvari u	115	21	58	40	17		21			

	motorna vozila, pretaču zapaljive tekućine i plinovi										
11.	Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom i korištenjem eksplozivnih tvari	379	20	48	32	5		5		4	
12.	Prodavaonice oružja i streljiva	118	2	5	1						
13.	JP Hrvatske šume (šumarije)	107	4	13	15						
14.	Nacionalni parkovi	10	2	8	2	1		1			
15.	Parkovi prirode	14	2	16	7	1		1			
16.	Ostali zaštićeni objekti prirode	14	1	1	14	8		8			
17.	Trase elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektro-energetskim objektima	64	12	48	26						
18.	Željezničke pruge	23	6	19	6	7		7			
19.	Glavni cestovni pravci	72	5	17	12						
20.	Odlagališta komunalnog otpada	136	13	40	12	12		7		1	
21.	Ostale građevine i prostori	625	153	596	574	43	2	31	2	4	
22.	Jedinice područne samouprave (županije)	11	2	5	3						
23.	Jedinice lokalne samouprave (gradovi)	90	19	32	33	5		6			
24.	Jedinice lokalne samouprave (općine)	205	48	139	31	7		7			
25.	Protupropisno spaljivanje na otvorenom prostoru	37								573	109
UKUPNO:		3056	512	1890	1112	143	22	125	22	586	109

4. Hrvatska vatrogasna zajednica je sukladno točki 7. Programa aktivnosti ažurirala Plan za izvanredno (interventno) angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, prema dospjelim podacima iz vatrogasnih zajednica županija. Sukladno točki 13. Programa, u sklopu promidžbenih aktivnosti tiskana je promidžbena brošura „Spriječimo nesreće“ (5 000) i bojanke za djecu u 51 500 primjeraka. Hrvatska vatrogasna zajednica izradila je televizijski i radijski spot o izmjeni pozivnog broja za vatrogasce, a spot će se emitirati na hrvatskoj radioteleviziji do kraja 2012. godine. Za opremanje vatrogasnih postrojbi proveden je javni natječaj za 125 kompleta osobne zaštitne opreme za gašenje požara na otvorenom prostoru, kojima će se opremiti dobrovoljni vatrogasci. U kompletu je vatrogasno odijelo, kaciga, rukavice i čizme.

5. Vezano za izvješća drugih izvršitelja zadaća i sudjelovatelja Programa aktivnosti, potrebno je naglasiti da su zadaće Programa aktivnosti provedene u zadanim rokovima. Obzirom na zadaće Hrvatskih željeznica i održavanje pružnog pojasa na

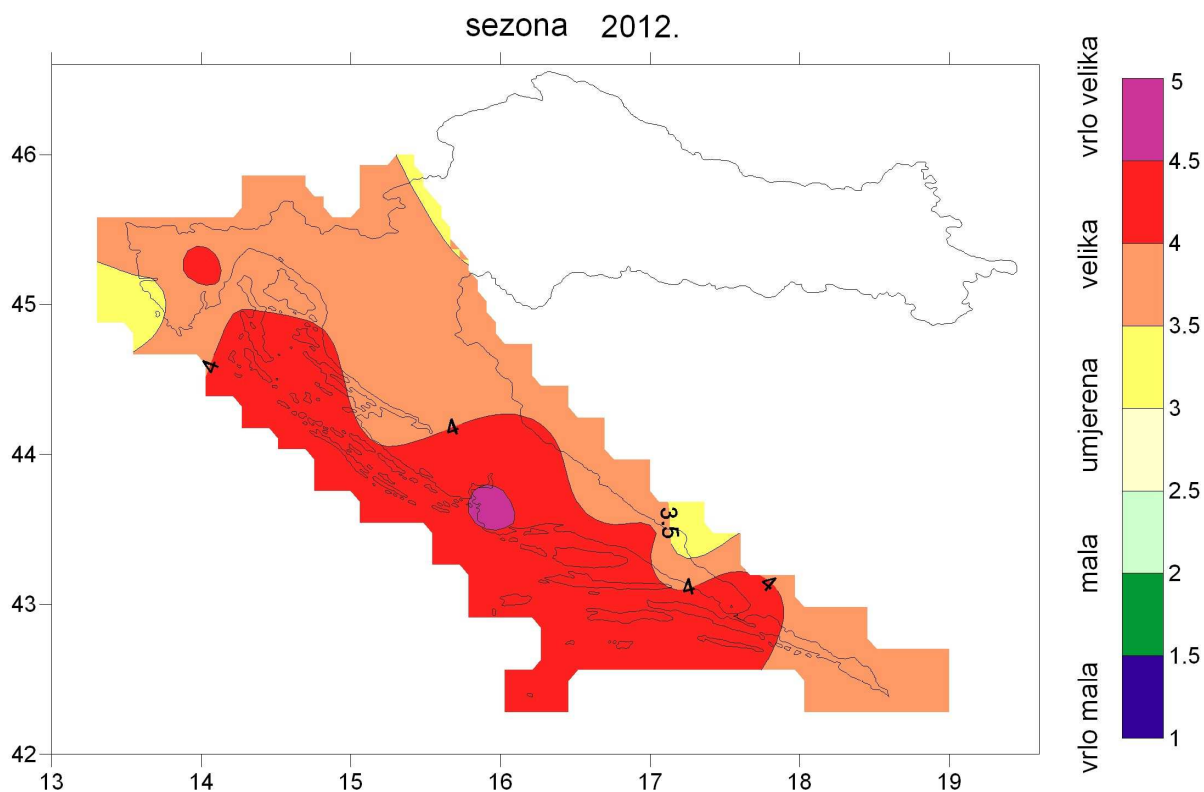
dionici Lička Jesenica mehaničko čišćenje nije obavljeno kvalitetno. Poradi neodgovarajućeg mehaničkog čišćenja zabilježeni su i požari na pružnoj dionici prema Rijeci. Prema izvješću poduzeća HŽ Infrastruktura, čišćenje pružnog pojasa je kasnilo na pojedinim dionicama. Obzirom na činjenicu kada kemijsko tretiranje pružnog pojasa u 2012. godini nije obavljeno zbog nemogućnosti ugovaranja usluge kemijskog vlaka, HŽ Infrastruktura d.o.o. je prenamijenila planirana financijska sredstva u svrhu dodatnog mehaničkog čišćenja pružnog pojasa. Kao i u prethodnim sezonama, ostao je problem čišćenja pružnog pojasa i pojasa sigurnosti zapuštenog zemljišta u vlasništvu privatnih osoba na području Grada Kaštela poradi čega su se nastali požari brzo širi prema pruzi ili od pruge. Nadalje, Inspektori Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Dubrovnik imali su posebno postupanje kod Općine Konavle, na čijem je području Park Prevlaka d.o.o., gdje su od Općine Konavle zatražili otklanjanje uočenih nepravilnosti kod usklađivanja Plana zaštite od požara. Sukladno traženju Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Dubrovnik, Policijska uprava Dubrovačko – neretvanska je u mjesecu svibnju, 2012. godine, u suradnji sa Sektorom za inspekcijske poslove Ministarstva unutarnjih poslova u Zagrebu, izvršila dva inspekcijska nadzora područja kojim upravlja Park Prevlaka d.o.o.. Provedenim inspekcijskim nadzorima iz područja zaštite od požara utvrđeno je da Park Prevlaka d.o.o. nije izradila Plan zaštite od požara na temelju Procjene ugroženosti od požara, nisu organizirali vatrogasno dežurstvo, te nemaju djelatnika s položenim stručnim ispitom za obavljanje preventivnih poslova zaštite od požara. Iz toga razloga je Ministarstvo unutarnjih poslova podnijelo optužne prijedloge.

6. Sukladno točki 9. Programa aktivnosti (prioriteti razminiranja), Hrvatski centar za razminiranje obavio je utvrđivanje prioriteta razminiranja na ugroženim područjima. Svim registriranim sudionicima omogućen je on-line uvid u karte minske sumnjivih područja. Hrvatski centar za razminiranje je izradio Prijedlog Plana humanitarnog razminiranja za 2012. godinu te sukladno istom obavlja prioritetno razminiranje područja bitnog za provedbu mjera zaštite od požara.
7. Sukladno točki 22. Programa aktivnosti, inspektori Ministarstva zaštite okoliša i prirode su u suradnji s ostalim inspekcijama te predstavnicima općina i gradova obavili preventivne inspekcijske nadzore odlagališta otpada. Obavljeni su nadzori na ukupno 352 lokacije, a zbog odstupanja od zakonskih odredbi izdano je ukupno 45 rješenja i podneseno šest optužnih prijedloga.

U gašenju ovogodišnjih požara raslinja na priobalnom i kraškom području 10 vatrogasaca je bilo ozlijeđeno (većinom ozljede respiratornog trakta uslijed udisanja-trovanja dimom ili opekline tijela), dok je jedan je vatrogasac preminuo nakon što mu je pozlilo prilikom gašenja požara kod Mošćeničke Drage, dana 23. srpnja 2012. godine.

KLIMATOLOŠKE PRILIKE I PREGLED PODATAKA O POŽARIMA

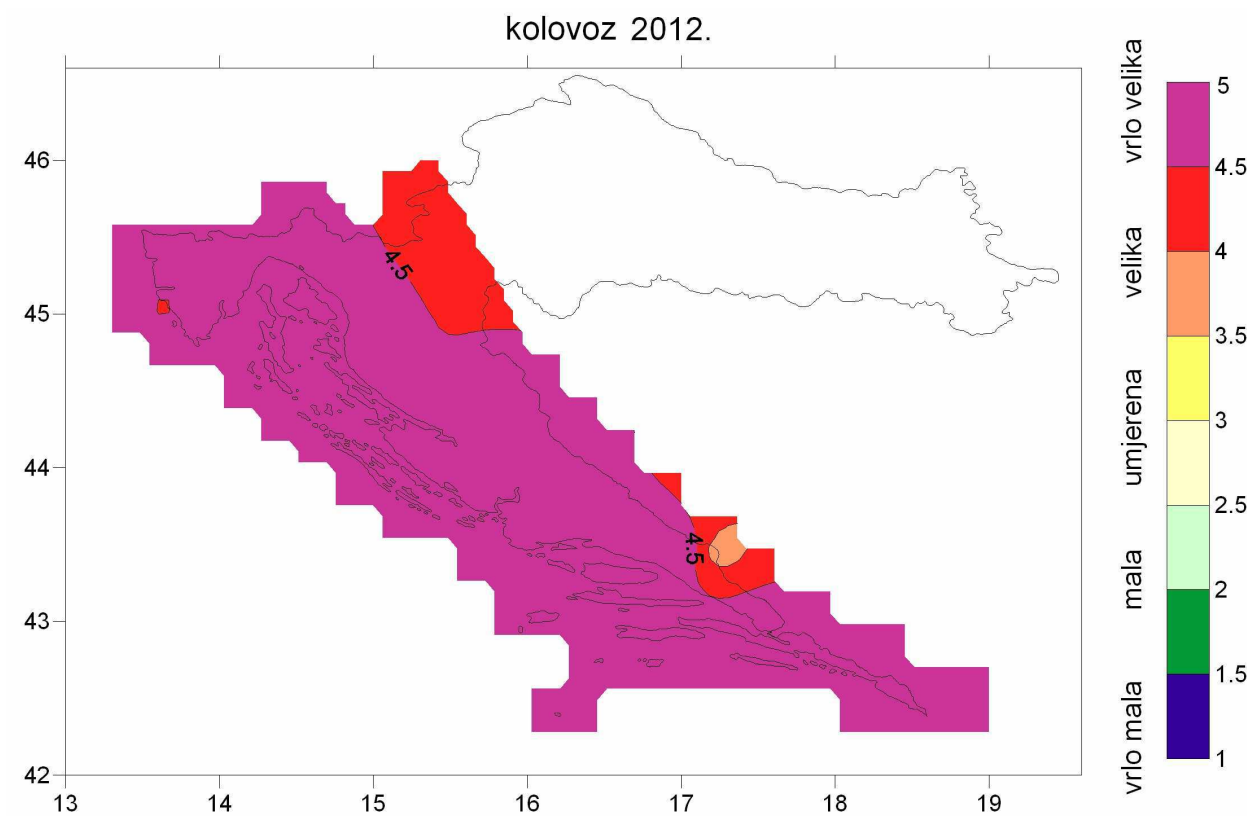
Potrebno je naglasiti kako je klimatološka analiza Državnog hidrometeorološkog zavoda pokazala da su temperaturne prilike 2012. godine (lipanj, srpanj i kolovoz) na Jadranu i priobalju u odnosu na višegodišnji prosjek bile u kategoriji ekstremno toplo. Oborinske prilike su tijekom ljeta 2012. godine bile uglavnom u kategorijama vrlo sušno i ekstremno sušno. Tijekom ljetnih mjeseci najmanje količine oborina u odnosu na višegodišnje vrijednosti bile su u Poreču i Komiži. Usporedba ovogodišnjeg ljeta s desetogodišnjom srednjom učestalosti vremenskih režima pokazuje da je na sjevernom i srednjem Jadranu znatno povećana frekvencija radijacijskog režima. Povećana je i učestalost vjetrovnog režima. Slika 2 prikazuje srednje sezonske (lipanj, srpanj i kolovoz) klase opasnosti za 2012. godinu. Vidljivo je da se srednja sezonska klasa (velika) proteže od središta otoka Cresa, uzduž do kraja Pelješca i Mljeta. Prostor obuhvaća i zaleđe Zadra, Šibenika, Splita, Ploča i Metkovića. Područje županije šibensko – kninske je u cijelosti pokriveno velikom srednjom sezonskom klasom.

Slika 2: srednje sezonske (lipanj, srpanj i kolovoz) klase opasnosti za 2012. godinu.

Ukoliko se analizira samo mjesec kolovoz, analiza izračuna srednje klase opasnosti za Jadran i priobalje pokazuje da je srednja klasa posvuda bila vrlo velika - slika 3. U najvećem broju dana je klasa opasnosti bila vrlo velika. Ovakva situacija nije zabilježena ni u kolovozu 2003. godine, pa se može reći da je ovaj kolovoz najekstremniji od kada se vrše mjerenja.

Slika 3: Fina vizualizacija srednje mjesečne klase opasnosti za kolovoz 2012.

Sukladno meteorološkim pokazateljima i vatrogasne snage imale su povećani angažman, pa je razumljivo da i statistički podaci o požarima pokazuju trend povećanja broja požara i ukupno opožarene površine.

Tablica 2: Pokazatelji o požarima raslinja na priobalnom i kraškom području (odnos 2012. i petogodišnji prosjek 2007. - 2011.) - podaci Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Vatrogasnog operativnog središta

Petogodišnje razdoblje, intervencije na otvorenom prostoru (požari raslinja) priobalnog i kraškog područja											2012.		
Promatrano razdoblje	2007.		2008.		2009.		2010.		2011.		broj požara	površina (ha)	
	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)			
01.01.-31.10.	2434	32475	3179	15698	2287	10765	1496	3969	3621	37135	3647	41294	
01.06.-31.10.	1581	23844	1922	8545	1290	7139	1041	2422	1769	16714	1745	22891	
Promatrano razdoblje	PETOGODIŠNJI PROSJEK 2007. - 2011.											2012.	
	BROJ POŽARA				POVRŠINA (ha)				IOP (ha/požar)		IOP (ha/požar)		
01.01.-31.10.	2603				20008				7,69		11,32		
01.06.-31.10.	1521				11733				7,72		13,12		
Promatrano razdoblje	2012. / PETOGODIŠNJI PROSJEK												
	odnos broja požara				odnos opožarene površine				Odnos indeksa opožarene površine (IOP)				
01.01.-31.10.	40,09% veći				106,38% veća				47,33% veći				
01.06.-31.10.	14,76% veći				95,10% veća				70,01% veći				

Na priobalnom i kraškom području, u promatranom razdoblju (prvih 10 mjeseci), a sukladno podacima koji se vode u Vatrogasnom operativnom središtu u 2012. godini, evidentirano je ukupno 3646 požara raslinja ili 40,05% više u odnosu na isto razdoblje promatranog petogodišnjeg prosjeka (tablica 2). Ističemo da je u tim požarima ukupno izgorjela površina 41294 ha, što je 106,38% veća u odnosu na promatrani petogodišnji prosjek, a pri čemu je indeks opožarene površine (IOP) veći za 47,36%.

Promatrajući samo razdoblje tijekom požarne sezone (lipanj-listopad) broj požara je veći za 14,69% u odnosu na petogodišnji prosjek, opožarena površina raste za 95,10%, pa sukladno tome i indeks opožarene površine za 70,11%. Ovakvom rezultatu pridonijelo je i nekoliko većih požara (požari suhe trave i niskog raslinja, na djelomično miniranom i teško pristupačnom području) koji su se gasili samo u dijelu koji se približavao naseljima, trajali su danima i zahvatili veće površine. Takav je bio i najveći požar po površini, koji je zahvatio 6382 ha većinom trave i niskog raslinja na području planine Svilaje u dvije županije, a što iznosi 15,45% ukupno opožarene površine u priobalnom i kraškom području.

Tablica 3: Raspodjela požara raslinja po veličini opečarene površine (podaci Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Vatrogasnog operativnog središta)

2012.	mjesec	<=5 ha		>5 <=10 ha		>10 <=100 ha		> 100 ha		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
	VI.	159	94,08	3	1,78	7	4,14	0	0,00	169
VII.	500	83,75	51	8,54	38	6,37	8	1,34	597	
VIII.	594	78,57	46	6,08	92	12,17	24	3,17	756	
IX.	181	92,82	5	2,56	8	4,10	1	0,51	195	
X.	26	92,86	2	7,14	0	0,00	0	0,00	28	
VI.-X.	1460	83,67	107	6,13	145	8,31	33	1,89	1745	

Iz tablice 3 je vidljivo da je u većini požara raslinja u požarnoj sezoni (VI.-X. mjesec) opečarena površina iznosila manje od 5 ha. Ukoliko se fokusiramo samo na mjesece lipanj – kolovoz, vidljivo je sljedeće: 85 % požara je manje od 5 ha. U periodu kada je zabilježen najveći broj požara raslinja (srpanj i kolovoz) raste i postotak požara koji su bili veći od 5, 10 pa i veći od 100 ha. U ovom periodu zbog velikog broja požara vatrogasne snage, kako kopnene tako i zračne, bile su razvučene na veliki broj lokacija što je za posljedicu imalo i određeni broj požara koji su se uspjeli proširiti na veću površinu.

Tablica 4: Raspodjela požara raslinja po vremenu aktivnog gašenja u požarnoj sezoni (podaci Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Vatrogasnog operativnog središta)

2012.	mjesec	<=4 sata		>4 <=12 sati		>12 sati		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	
	VI.	152	89,94	11	6,51	6	3,55	169
VII.	456	76,38	86	14,41	55	9,21	597	
VIII.	541	71,56	129	17,06	86	11,38	756	
IX.	171	87,69	15	7,69	9	4,62	195	
X.	27	96,43	1	3,57	0	0,00	28	
VI.-IX.	1347	77,19	242	13,87	156	8,94	1745	

U prosjeku, 77,19% požara u potpunosti je ugašeno u prvih 4 sata od trenutka zaprimanja prve dojave (tablica 4), što je pokazatelj vrlo brzog angažiranja dostatnog broja vatrogasnih snaga. U samo 8,94% požara u razdoblju lipanj-listopad gašenje je trajalo duže od 12 sati. Potrebno je napomenuti da je uzeto u obzir vrijeme do potpunog gašenja u koje ulazi i vrijeme čuvanja i sanacije požarišta u cjelini nakon što je već lokalizirano.

Tablica 5: Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom prostoru na priobalnom i kraškom području (podaci Državne uprave za zaštitu i spašavanje - Vatrogasnog operativnog središta)

Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom području	broj požara	opožarena površina (ha)	IOP (ha/požar)
siječanj-svibanj 2012.	37	549	14,84
požarna sezona (lipanj-listopad) 2012.	23	7318	318,17
siječanj-listopad 2012.	60	7867	131,12

Ako se osvrnemo na požare koji su bili na miniranom prostoru (tablica 5) vidljivo je da je relativno mali broj požara (60) zahvatio veliku opožarenu površinu od 7867 ha. Uspoređujući je sa ukupnom izgorjelom površinom na priobalnom i kraškom području (41294 ha – tablica 1) dolazi se do podatka da je značajnih 19,05% izgorjele površine u prvih deset mjeseci 2012. godini bilo na miniranom i minski sumnjivom području odnosno na terenima na kojima je otežano gašenje požara. Naime, mogućnost ozljeđivanja uslijed eksplozija onemogućuju pristup zemaljskim snagama, a i zračne snage imaju određena ograničenja prilikom gašenja ovakvih požara, pa se zbog sigurnosti požari na miniranim i minski sumnjivim površinama većinom nadziru ili gase sa sigurnih površina (prometnica, sigurnih makadamskih putova i sl.).

Potrebno je još naglasiti da je požarna sezona 2012. bila specifična poradi manjeg prosjeka oborina i suše, povećane učestalosti vjetrovnog režima i povećane frekvencije radijacijskog režima. Kako je već i rečeno značajan dio opožarene površine nalazio se na minsko sumnjivom prostoru.

Najznačajniji ovogodišnji požari na priobalju

Kao najznačajnija dva požara (po opasnostima) u ovogodišnjoj požarnoj sezoni izdvajaju se požari kod Selca u primorsko – goranskoj županiji i Komina u dubrovačko – neretvanskoj županiji.

Požar kod Selca nastao je 23. srpnja u jutarnjim satima (kod mjesta Bribir) i brzo se širio pod utjecajem jakog sjevernog vjetrova. Požar se širio prema Crikvenici i Novom Vinodolskom i ugrožavao ljude i objekte, tako da je mjestimično bilo potrebno kratkotrajno izmještanje ljudi.

Uslijed jakog vjetra bilo je ograničeno djelovanje zrakoplova, a bio je prekinut i promet Jadranskom magistralnom. U gašenju požara je sudjelovalo 367 vatrogasaca iz primorsko goranske i ostalih županija sa 100 vatrogasnih vozila. U gašenju požara je sudjelovalo i 100 vojnika. Izgorjela je vegetacija na površini 550 ha, a požar je stavljen pod nadzor 24. srpnja. Treba naglasiti da nije izgorio niti jedan stambeni objekt i nije bilo ljudskih žrtava.

Požar kod Komina i Kule Norinske nastao je 11. kolovoza, a izgorjelo je raslinje (borovi, česmina, makija, poljoprivredne kulture) na površini od 1170 hektara. Teren je bio teško pristupačan za vatrogasne snage, a uslijed djelovanja jakog vjetra požar je ugrožavao mjesta Komin, Kula Norinska i nekoliko manjih naselja. Angažirane su sve raspoložive zrakoplovne i zemaljske vatrogasne snage, a formiran je i stožer zaštite i spašavanja koji je angažirao i sve ostale potrebne interventne službe. Nadzor opožarene površine trajao je do 23. kolovoza 2012. godine. Ističemo kako je u vrlo zahtjevnom požaru nije bilo znatnijih oštećenja na objektima, a jedan vatrogasac je tijekom gašenja požara zadobio tjelesne ozljede.

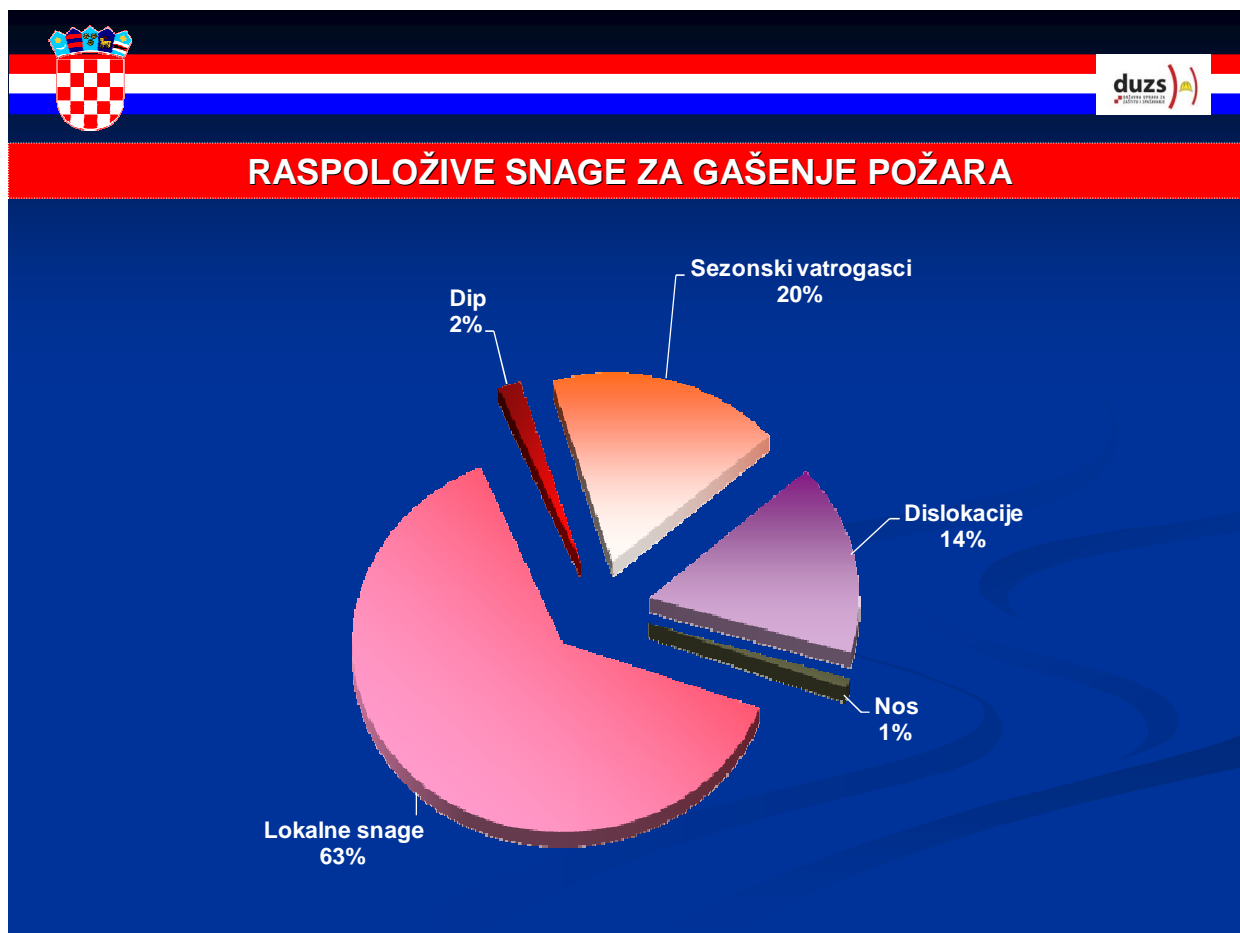
Uz dva navedena požara, potrebno je naglasiti da je dana 18. kolovoza zabilježen veći broj požara raslinja na području ličko – senjske, zadarske, šibensko – kninske i splitsko – dalmatinske županije. Na svim požarima su djelovale zemaljske snage – istovremeno 700 vatrogasaca, a na čak osam požara su djelovali zrakoplovi.

ANGAŽIRANE SNAGE KOJE SU SUDJELOVALE U GAŠENJU POŽARA U POŽARNOJ SEZONI 2012. GODINE SUKLADNO DRŽAVNOM PLANU

Učinkovito gašenje požara raslinja je moguće jedino uz dobru prethodnu pripremu i koordinaciju zrakoplovnih i zemaljskih snaga. U ovogodišnjoj požarnoj sezoni bile su angažirane sljedeće zemaljske snage:

- 3500 operativnih vatrogasaca u javnim vatrogasnim postrojbama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima iz priobalnih županija
- 74 pripadnika DIP-a (četiri baze Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Zadar, Šibenik, Split i Dubrovnik)
- 681 vatrogasac u organiziranim dislokacijama iz kontinentalnih Županija na područje priobalja (četiri baze Državne uprave za zaštitu i spašavanje, 16 lokacija na priobalju, otocima i poluotocima)
- 405 vatrogasaca u četiri izvanredne dislokacije (Selca, Komin, Skradin, Plano i Sinj)

- 1054 sezonskih vatrogasaca angažiranih putem Programa aktivnosti
- 229 pripadnika Namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga RH (kopneni, zračni, pomorski)
- 328 vojnika na pet dislokacija za gašenje požara kod Selca, Komina, Skradina, Rudina i na Mljetu

Slika 4: grafički prikaz angažiranih snaga

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE PROVEDBE PROGRAMA AKTIVNOSTI U 2012. GODINI

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2012. godini iz Državnog proračuna je na projektu K260089 planirano 28.300.000,00 kuna (godišnji plan projekta) za potrebe Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Državne uprave za zaštitu i spašavanje, prikazana je u tablici 6.

Tablica 6: Realizacija financijskih sredstava Programa aktivnosti u 2012. godini

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
K260089	UKUPNO OSIGURANA SREDSTVA	28.300.000,00 kuna
	REALIZIRANO DO KRAJA 2012. GODINE	26.388.893,31 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	93,2%

Od planiranih financijskih sredstava Državne uprave za zaštitu i spašavanje (28.300.000,00 kn), do kraja 2012. godine realizacija u odnosu na godišnji plan je 93,2 %.

ZAKLJUČAK

1. Zadaće iz Programa aktivnosti temeljem izvješća izvršitelja i sudjelovatelja, te uvidom u stvarno stanje, provedene su u zadovoljavajućoj mjeri i u zadanim rokovima, osim zadaća Hrvatskih željeznica u svezi tretiranja i održavanje pružnog pojasa na dionicama kod Rijeke, Kaštela i Ličke Jesenice.
2. Angažiranje izvršitelja i sudjelovatelja Programa aktivnosti poboljšano je u odnosu na prethodnu godinu.
3. Smanjivanjem broja dislokacija (Prevlaka, Vodice, Tisno) nije narušena operativna spremnost i mobilnost vatrogasnih postrojbi i učinkovitog djelovanja na navedenom području. Povećan je broj sezonskih vatrogasaca, a sredstva koja su trebala biti korištena na navedenim dislokacijama su u suradnji sa vatrogasnim zajednicama i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave prenamijenjena na opremanje i razvoj dobrovoljnih vatrogasnih društava i javnih vatrogasnih postrojbi dala odlične rezultate.
4. Vrednujući statističke pokazatelje koji ukazuju na veličinu izgorjele površine u odnosu na broj požara i vrijeme aktivnog gašenja, zaključuje se da su požari bili na vrijeme uočeni i da je operativni sustav brzo reagirao, te spriječio nastanke još većih izravnih i neizravnih šteta. Povećane vrijednosti izgorjelih površina rezultat su klimatoloških prilika na Jadranu i priobalju - ekstremno toplo i sušno ljeto s povećanom učestalosti vjetrovnog režima. Kako je već navedeno, znatna veličina izgorjele površine (19,05%) nalazila se na miniranom i minski sumnjivom prostoru. Obzirom na navedeno i vatrogasne snage su imale povećani

angažman, pa je razumljivo da i statistički podaci o požarima ukazuju trend povećanja broja požara i opečarene površine. Potrebno je naglasiti da su uz redovne dislokacije vatrogasnih snaga, obavljene i četiri izvanredne dislokacije s kontinentalnog dijela Republike Hrvatske za gašenje požara kod Selca, Komina, Skradina, Planog i Sinja.

5. Prilagodljivim i integriranim sustavom zaštite, spašen je velik broj objekata, očuvane su turističke destinacije i vegetacijski pokrov na požarno ugroženim područjima što ukazuje na dobru koordinaciju svih aktivnosti i subjekata. Koordinacijom iz jednog mjesta, Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Vatrogasnog operativnog središta, omogućeno je uspješnije djelovanje snaga na svim razinama i unutar jedinstvenog zapovjednog sustava.
6. Obzirom na proteklu požarnu sezonu i uočene probleme u pripremi mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2013. godini, Državna uprava za zaštitu i spašavanje će pokrenuti sljedeće aktivnosti:
  - u suradnji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom i županijskim vatrogasnim zapovjednicima:
    1. Izmjena Plana intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 25/2001.) u cilju jedinstvenog učinkovitog djelovanja svih subjekata,
    2. Izrada Plana pripravnosti izvanrednog upućivanja vatrogasnih snaga za ispomoć na ugrožena područja,
    3. Izrada Plana logističke pripreme vatrogasnih snaga,
    4. Izrada Plana osposobljavanja za navođenje protupožarnih zrakoplova,
    5. Izrada revizije Plana redovne dislokacije vatrogasnih snaga na priobalje,
    6. Izvršiti dodatno osposobljavanje novih pripadnika javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava za helikoptersko desantiranje,
    7. Izvršiti stručni nadzor nad provođenjem mjera iz Programa aktivnosti za 2013. godinu,
    8. Formiranje izvanrednih operativnih vatrogasnih zapovjedništava.
  - u suradnji s Ministarstvom obrane:
    1. Utvrdit će se postupak izviđanja i izraditi dnevni Plan izviđanja ugroženih prostora zrakoplovima Ministarstva obrane,

2. Uvođenje u korištenje podvjesnog uređaja za helikoptere (Bamby bucket),
3. Izvršiti osposobljavanje ovlaštenih pripadnika vatrogasnih postrojbi određenih za navođenje protupožarnih zrakoplova,
4. Osposobiti dodatne snage Ministarstva obrane za gašenje šumskih požara,
5. Opremiti dodatne snage Ministarstva obrane odgovarajućom osobnom zaštitnom opremom,
6. Osigurati kvalitetne veze zemaljskih i zračnih snaga,
7. Izvršiti nabavku odgovarajućeg pjenila za zračne snage,
8. Osigurati jednog pripadnika Oružanih snaga u Vatrogasnom operativnom zapovjedništvu u Divuljama (1.06.- 30.09. 2013.).

- u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova:

1. Izraditi Plan korištenja helikoptera „Bell“ i utvrditi postupak podizanja istog za zapovjedno izviđanje,
2. Izraditi Plan razmještaja, upotrebe i uvođenja novih radio postaja u sustavu „Tetra“,
3. Osigurati jednog djelatnika u Vatrogasnom operativnom zapovjedništvu u Divuljama (1.06.- 30.09. 2013.),
4. Osigurati češće provođenje inspekcijskih nadzora javnih ustanova i javnih poduzeća – a posebno državnog značaja, u cilju još učinkovitije provedbe mjera zaštite od požara.

- u suradnji sa Državnim hidrometeorološkim zavodom:

1. Izvršiti analizu klimatskih promjena na području RH,
2. Izvršiti analizu ruže vjetrova i niskih strujanja,
3. Izvršiti kontinuirani izračun indexa opasnosti i za kontinentalni dio RH.

- u suradnji s trgovačkim društvom Hrvatske šume:

1. Utvrdit će se korištenje zemljovida u kojima su ucrtane šume po stupnjevima opasnosti od požara u cilju učinkovitijeg djelovanja zračnih i zemaljskih snaga,

2. Pravovremeno planiranje i obilazak kompleksa šuma od državnog značaja,
  3. Kontinuirana izrada šumskih putova i utvrđivanje šumskih površina (zona) po stupnjevima opasnosti, ovisno o financijskim mogućnostima,
  4. Uspostaviti kontinuirani nadzor video kamerama, sukladno godišnjem Planu Hrvatskih šuma d.o.o. i financijskim mogućnostima.
- u suradnji sa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave:
1. Planirati dislokacije vatrogasnih snaga iz kontinentalnog na priobalni dio Republike Hrvatske,
  2. Poticanje razvoja dobrovoljnih vatrogasnih društava (posebno u priobalju i otocima) kroz nabavu tehnike, opreme, osposobljavanje i edukaciju,
  3. Izvršiti dodatno osposobljavanje vatrogasca i trenazu, čime će biti povećana učinkovitost kao i sposobnosti operativnog djelovanja vatrogasnih postrojbi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kontinentalnog i priobalnog dijela Republike Hrvatske,
  4. Tražiti će se i nadalje još bolja rješenja za jačanje i angažiranje lokalnih snaga kao i tražiti rješenja oko smanjivanja troškova smještaja i prehrane,
  5. Iznaci mogućnost smanjivanja broja dislokacija ne umanjujući operativnu spremnost i mobilnost vatrogasnih postrojbi štićenog područja (kao što je ove godine provedeno za Vodice, Tisno i Prevlaku).
- u suradnji sa Ministarstvom financija:
1. Iznaci mogućnost uvođenja protupožarne naknade za vatrogasce i utvrditi njezin iznos i stupnjevanje kao u Ministarstvu obrane,
  2. Iznaci mogućnost neoporezivanja naknada sezonskih vatrogasaca.
- u suradnji sa Ministarstvom zdravlja:
1. Osigurati kontinuirano dežurstvo jedne ekipe hitne medicinske pomoći u Vatrogasnom operativnom dežurstvu u Divuljama,

2. Za potrebe angažiranja Oružanih snaga, izvanrednih dislokacija i velikih požara ili akcidenata obavezno, a temeljem zapovijedi glavnog vatrogasnog zapovjednika osigurati na mjestu događaja stalno izmješteno dežurstvo,
  3. Osigurati, posebno u priobalnom dijelu RH, dovoljne količine seruma protiv ugriza zmija, pauka i škorpiona.
- u suradnji s Ministarstvom pomorstva, prometa i infrastrukture:
    1. Izraditi Plan zatvaranja aerodroma, zračnih luka, autocesta i važnih državnih cesta u slučaju požara i zadimljavanja,
    2. Izraditi Plan učinkovitijeg djelovanja provođenja protupožarnih mjera za Hrvatske željeznice.
  - u suradnji s poduzećem Hrvatske željeznice:
    1. Održati radne sastanke u cilju poboljšanja provođenja mjera zaštite od požara,
    2. Izraditi Plan obilaska lokacija koje su stvarale problem u smislu nastajanja požara uz pruge,
    3. Od strane Hrvatskih željeznica potrebno izvršiti potrebno tretiranje uz prugu kako bi se smanjila mogućnost nastanka požara,
    4. Poduzeti potrebne tehničke mjere na vagonima kako bi se smanjilo iskrenje uz tračnice.
  - u suradnji sa Hrvatskom vatrogasnom zajednicom:
    1. Izraditi Plan preventivnog djelovanja vatrogasnih snaga,
    2. Osmisliti promidžbu snaga zaštite i spašavanja za vrijeme turističke sezone,
    3. Dijeljenje materijala upozorenja iz zaštite od požara turistima pri ulasku u RH,
    4. Tražiti rješenje za jače angažiranje dodatnih lokalnih snaga.

U smislu izvršenja Programa aktivnosti i poboljšanja sustava provođenja istog, te organizacije rada kod svih subjekata, potrebna je još uža suradnja, kvalitetnija komunikacija, stalna izmjena informacija, međusobna koordinacija kako bi svi subjekti izvršili zadaće u smislu još bolje i kvalitetnije sigurnosti turista i svih građana Republike Hrvatske.